

**ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ”**

Кафедра медицини катастроф та військової медицини

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

проф. А.Г. Шульгай

“ ___ ” _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**дисципліна «ЕКСТРЕМАЛЬНА МЕДИЦИНА»
напрямок підготовки 1202 «ФАРМАЦІЯ»
спеціальність 7.12020101 «ФАРМАЦІЯ»
факультет фармацевтичний
навчальний рік 2016-2017**

Розробники: к. мед. н., доцент кафедри медицини катастроф та військової
медицини Цицюра Р.І.

Схвалено на засіданні кафедри медицини катастроф та військової медицини
“21” червня 2016 року, протокол № 13

Завідувач кафедри, професор

А.А. Гудима

_____, 2016 рік

_____, 2017 рік

Тернопіль
2016

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>1202 Фармація</u> (шифр і назва)	Повний термін навчання	
Загальна кількість годин – 60	Спеціальність: <u>7.12020101 “Фармація”</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
		—	3-й
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>спеціаліст</u>	Семестр	
		—	6-й
		Лекції	
		—	—
		Практичні, семінарські	
			18 год.
		Лабораторні	
		—	—
		Самостійна робота	
		—	42 год.
		Індивідуальні завдання:	
			год.
Вид контролю:			
	залік		

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни “**Екстремальна медицина**” базується на положеннях Закону України “Про екстрену медичну допомогу” від 05.07.2012 р. № 5081-VI та адаптована до вимог Постанови Верховної Ради України від 17.04.2014 р. “Про додаткові заходи для зміцнення обороноздатності України” і виконується кафедрою медицини катастроф та військової медицини.

Програма навчальної дисципліни “**Екстремальна медицина**” для вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації складена для спеціальності 7.110101 “лікувальна справа”, 7.110104 “педіатрія”, 7.110105 “медико-профілактична справа” відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм підготовки фахівців, вимог наказу МОЗ України від від 08.07.2010 № 539 “Про затвердження та введення навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” кваліфікації “лікар” у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації за спеціальностями “лікувальна справа”, “педіатрія”, “медико-профілактична справа”. Навчальна дисципліна “**Екстремальна медицина**” запровадження листом МОЗ України від 24.03.2015 № 08.01-47/8986), як

нормативна дисципліна, замість навчальної дисципліни “Медицина надзвичайних ситуацій”. Вивчення навчальної дисципліни “Екстремальна медицина” здійснюється впродовж третього року навчання.

Домедична допомога в екстремальних ситуаціях, як навчальна дисципліна:

а) базується на вивченні студентами анатомії і фізіології людини, загальної хірургії, пропедевтики внутрішньої медицини, гігієни та екології, соціальної медицини та організації охорони здоров'я, інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з надання домедичної допомоги при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та бойових умовах.

Програма дисципліни “Екстремальна медицина” структурована одним модулем. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS - залікових кредитах, що зараховуються студентам при успішному засвоєнні теоретичних знань і практичних навичок.

Основними видами навчальних занять з екстремальної допомоги в надзвичайних ситуаціях є практичні заняття та самостійна робота студентів з тематики програми навчальної дисципліни.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення «Екстремальної медицини» – *кінцеві цілі* встановлюються на основі ОПП підготовки провізора за фахом, відповідно до її розділів і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей сформульовані *конкретні цілі* у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

Кінцеві цілі вивчення дисципліни:

- вміти надати екстренну допомогу постраждалим за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах.

Конкретні цілі:

- визначити основні принципи оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах;
- оволодіти навичками надання екстренної допомоги постраждалим і пораненим.

Схвалено на засіданні кафедри медицини катастроф та військової медицини
„ 21 ” 06 2016 року, протокол № 13

Завідувач кафедри, професор

А.А.Гудима

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «ЕКСТРЕМАЛЬНА МЕДИЦИНА» структурована одним розділом.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- А)** практичні заняття;
- Б)** самостійна робота студентів;
- В)** консультації.

Практичні заняття передбачають детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з викладачем і формування вміння та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань та вирішення ситуаційних задач.

Самостійна робота студентів передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом, а саме самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю.

Консультації (індивідуальні або групові) проводяться з метою допомоги студентам розібратись та роз'яснити складні для самостійного осмислення питання, вирішити складні проблеми, які виникли при самостійному опрацюванні навчального матеріалу при підготовці до практичного заняття.

При вивченні дисципліни використовують адекватні методи навчання.

За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задач. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. “Принципи надання домедичної допомоги. Первинне і вторинне обстеження”. Поняття про домедичну допомогу. Мета домедичної допомоги. Огляд місця пригоди, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Засоби особистої безпеки. Контакт з постраждалим. Правові аспекти надання домедичної допомоги. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU. Виклик підмоги. Первинне обстеження постраждалого за методом САВС. Контроль зовнішньої кровотечі. Критерії масивної кровотечі. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Особливості

забезпечення прохідності дихальних шляхів при підозрі на ураження голови і шиї. Визначення наявності дихання, його частоти. Оцінка центрального і периферичного пульсу. Правила виклику ШМД. Переведення постраждалого у стабільне положення. Техніка виконання вторинного огляду. **Матеріально-технічне забезпечення заняття:** манекен (студент-волонтер) для первинного і вторинного обстеження та переведення у стабільне положення, гумові рукавички. **Практичні навички:** визначення рівня свідомості за шкалою AVPU, визначення масивної кровотечі, забезпечення прохідності дихальних шляхів методом закидання голови і виведення нижньої щелепи (при підозрі на травму голови і шиї), визначення наявності і частоти дихання, визначення наявності і частоти периферичного і центрального пульсу, техніка вторинного обстеження (з голови до ніг), техніка перевертання постраждалого з живота на спину, техніка вкладання постраждалого у стабільне положення на боці.

Тема 2. “Порушення прохідності дихальних шляхів”. Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових трубок). Техніка відновлення прохідності дихальних шляхів при потраплянні стороннього тіла (прийом Геймліха, конікопункція (конікотомія)). Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітній жінці, огрядній людині, в немовляти. Бар’єрні пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). **Матеріально-технічне забезпечення заняття:** манекен для відновлення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень, манекен для конікотомії, табельні і пристосовані засоби для конікопункції і конікотомії, бар’єрні пристрої (в асортименті) для штучної вентиляції легень рот до рота, мішок АМБУ з комплектом лицевих масок, комплект рото- і носогорлових трубок, манекен новонародженого, гумові рукавички. **Практичні навички:** діагностика часткової і повної непрохідності дихальних шляхів, забезпечення прохідності дихальних шляхів при наявності стороннього тіла: прийом Геймліха; техніка прийому Геймліха у вагітних жінок і огрядних людей; видалення стороннього тіла у немовляти, техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів рото-носогорловою трубками, штучна вентиляція легень методами рот до рота, рот до носа, техніка штучної вентиляції легень методом рот до маски, техніка штучної вентиляції легень мішком АМБУ, техніка конікопункції (конікотомії) тебельними і підручними засобами.

Тема 3. “Базова підтримка життєдіяльності (серцево-легенева реанімація і автоматична зовнішня дефібриляція)”. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи. Причини зупинки серцевої діяльності. Розпізнавання зупинки серцевої діяльності. Показання і техніка серцево-легеневої реанімації дорослого, дитини, немовляти. Техніка використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора для дорослого, дитини, немовляти. Критерії припинення реанімації. Післяреанімаційна підтримка. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега.

Домедична допомога. Допомога при ураженні електричним струмом, блискавкою. **Матеріально-технічне забезпечення заняття:** манекен дорослого, дитини і немовляти для проведення базових реанімаційних заходів, автоматичний зовнішній дефібрилятор (навчальний), бар'єрні пристрої (в асортименті) для штучної вентиляції легень рот до рота, мішок АМБУ з комплектом лицевих масок, комплект рото- і носогорлових трубок, гумові рукавички. **Практичні навички:** діагностика раптової затримки кровообігу, техніка натискання на грудну клітку та штучної вентиляції легень, техніка застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятора.

Тема 4. “Кровотечі і їх методи зупинки. Колапс і шок – домедична допомога”. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про масивну зовнішню кровотечу. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі: тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка, піднімання кінцівки, спокій. Кровоспинні засоби на марлевій основі, техніка застосування. Техніка зупинки кровотечі при неефективності вище перерахованих засобів: перетискання артерії на відстані. Показання і техніка накладання різних видів джгутів, імпровізованих закруток. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги. Конкретні випадки: кровотеча з ран кінцівок, носа, рота, вуха, ампутація кінцівки. Кровозамінники та засоби для їх доведеного введення на етапі домедичної допомоги. Підтримання температурного балансу. **Матеріально-технічне забезпечення заняття:** манекен для тампонування ран, манекен для катетеризації вени, джгути гумові кровоспинні, джгути типу САТ, SWAT, індивідуальні перев'язувальні пакети універсальні, марлеві та еластичні бинти, кровоспинні засоби на марлевій основі (навчальні), ізраїльські бандажі, кровозамінники, системи для переливання, термопокривала, гумові рукавички. **Практичні навички:** діагностика зовнішньої кровотечі, діагностика масивної зовнішньої кровотечі, діагностика і домедична допомога при внутрішній кровотечі, приблизна оцінка об'єму втраченої крові при зовнішній кровотечі, діагностика і домедична допомога при колапсі, діагностика і домедична допомога при шоці, послідовність зупинки зовнішньої кровотечі, техніка зупинки масивної зовнішньої кровотечі шляхом накладання джгутів різної конструкції, техніка зупинки масивної зовнішньої кровотечі шляхом тампонування рани, техніка венепункції і катетеризації вени, техніка переливання кровозамінників, техніка забезпечення температурного балансу з допомогою термопокривала.

Тема 5. “Рани різної локалізації, ознаки, домедична допомога”. Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Протекція ран м'яких тканин шляхом накладання пов'язок. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Особливості поранення грудної клітки, поняття про пневмоторакс. Домедична допомога при відкритому і напруженому пневмотораксі. Специфіка пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Особливості пов'язок при наявності стороннього тіла в рані. **Матеріально-технічне забезпечення заняття:** індивідуальні перев'язувальні пакети універсальні, марлеві та еластичні бинти, манекен для пункції грудної клітки, табельні та пристосовані голки для пункції

грудної клітки при напруженому пневмотораксі, табельні та пристосовані засоби для оклюзії грудної клітки при відкритому пневмотораксі, гумові рукавички, манекен для імітації травм, муляжі для імітації ран, штучна кров. **Практичні навички:** діагностика ран м'яких тканин, діагностика проникаючих ран, техніка накладання пов'язок на різні ділянки тіла, техніка пункції грудної клітки при напруженому пневмотораксі, техніка накладання різних видів оклюзійних пов'язок, техніка накладання пов'язок при сторонньому тілі в рані.

Тема 6. “Травми кінцівок. Больовий шок. Домедична допомога”. Анатомічні особливості опорно-рухового апарату. Види травм кінцівок (розтягнення зв'язок, вивихи, переломи: відкриті і закриті), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Біль, причини, шкала болю. Боротьба з больовим шоком. **Матеріально-технічне забезпечення заняття:** манекен для імітації травм опорно-рухового апарату, індивідуальні перев'язувальні пакети універсальні, марлеві та еластичні бинти, косинки, шини драбинчасті (в комплекті), шини “Sam Splint” в комплекті, шина “Kendrick”, пристосовані засоби для транспортної іммобілізації (набір дощечок), протибольові засоби для перорального та внутрішньом'язового застосування, гумові рукавички. **Практичні навички:** діагностика травм суглобів, діагностика закритих переломів кісток різних анатомічних ділянок, транспорту іммобілізація різних пошкоджень за допомогою косинок, транспорту іммобілізація різних пошкоджень кінцівок за допомогою шин Крамера, Sam Splint, Kendrick, пристосованих засобів.

Тема 7. “Травми голови, хребта і тазу”. Причини та ознаки травм голови, хребта та тазу. Специфіка первинного і вторинного обстеження при травмах голови і хребта. Транспортна іммобілізація. Надання домедичної допомоги при дорожньо-транспортній пригоді (ДТП). Тактика рятувальника при ДТП. Специфіка первинного і вторинного обстеження. Екстрене виймання постраждалого з автомобіля. **Матеріально-технічне забезпечення заняття:** муляж травм голови, макет салону автомобіля, індивідуальні перев'язувальні пакети універсальні, марлеві та еластичні бинти, косинки, шийні комірці, довга транспортувальна дошка з голово тримачем і лямками, іммобілізаційний жилет, термопокривало, гумові рукавички. **Практичні навички:** діагностика травми голови, хребта і тазу, техніка стабілізації голови і забезпечення прохідності дихальних шляхів при травмі голови і хребта, техніка накладання шийного комірця, техніка вкладання на довгу транспортувальну дошку, техніка застосування іммобілізаційного жилета, техніка обстеження постраждалого в салоні автомобіля, техніка виймання постраждалого із салону автомобіля із використанням табельних засобів, техніка екстреного виймання постраждалого із салону автомобіля.

Тема 8. “Опіки, відмороження, кліматичні ураження”. Причини та ознаки дії високої температури (сонячний удар, тепловий удар, опіки), домедична допомога. Розпізнавання глибини і площі термічних опіків. Причини та ознаки дії низької температури (переохолодження, відмороження), домедична допомога. Дії кислот і лугів, домедична допомога. Специфіка допомоги при опіках очей різного

походження. **Матеріально-технічне забезпечення заняття:** муляжі опіків та відморожень різної локалізації, індивідуальні перев'язувальні пакети універсальні, марлеві та еластичні бинти, косинки, термопокривало, табельний та пристосований пристрій для промивання очей, гумові рукавички. **Практичні навички:** розпізнавання і домедична допомога при термічних і хімічних опіків різної локалізації, розпізнавання глибини і площі опіків, діагностика і домедична допомога при тепловому і сонячному ударі, діагностика і домедична допомога при переохолодженні, діагностика відмороження та його глибини, домедична допомога, техніка промивання очей табельними і пристосованими засобами.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма – 2 курс					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
“Екстремальна медицина”						
Тема 1 “Принципи надання домедичної допомоги. Первинне і вторинне обстеження”	8		2			6
Тема 2 “Порушення прохідності дихальних шляхів”	8		2			6
Тема 3. “Базова підтримка життєдіяльності (серцево-легенева реанімація і автоматична зовнішня дефібриляція)”	12		4			8
Тема 4. “Кровотечі і їх методи зупинки. Колапс і шок – домедична допомога”	8		2			6
Тема 5. “Рани різної локалізації, ознаки, домедична допомога”	8		2			6
Тема 6. “Травми кінцівок. Больовий шок. Домедична допомога”	8		2			6
Тема 7. “Травми голови, хребта і тазу”	4		2			2
Тема 8. “Опіки, відмороження, кліматичні ураження”	4		2			2
Всього	60		18			42

7. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни для студентів вищих медичних закладів освіти III – IV рівнів акредитації лекційних занять з дисципліни “ЕКСТРЕМАЛЬНА МЕДИЦИНА” — не передбачено.

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№№ з/п	Назва теми	Кількість годин
--------	------------	-----------------

1	2	3
1	Принципи надання домедичної допомоги. Первинне і вторинне обстеження	2
2	Порушення прохідності дихальних шляхів	2
3	Базова підтримка життєдіяльності (серцево-легенева реанімація)	2
4	Базова підтримка життєдіяльності із застосуванням автоматичного зовнішнього дефібрилятора	2
5	Кровотечі і їх методи зупинки. Колапс і шок – домедична допомога	2
6	Рани різної локалізації, ознаки, домедична допомога	2
7	Травми кінцівок. Больовий шок. Домедична допомога	2
8	Травми голови, хребта і тазу	2
9	Опіки, відмороження, кліматичні ураження	2
Всього		18

9. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни для студентів вищих медичних закладів освіти III – IV рівнів акредитації лабораторних занять з дисципліни “ЕКСТРЕМАЛЬНА МЕДИЦИНА” — не передбачено.

10. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми заняття	Кількість годин
1	Правові аспекти домедичної допомоги. Особиста безпека.	6
2	Поняття про анатомію і фізіологію дихальної системи. Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів.	6
3	Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега.	8
4	Техніка безпеки при використанні автоматичного зовнішнього дефібрилятора	6
5	Поняття про колапс і шок. Причини виникнення. Застосування кровоспинних засобів на етапі домедичної допомоги.	6
6	Сучасні биндажі і пов'язки для протекції ран.	6
7	Біль, причини, шкала болю. Боротьба з больовим шоком.	2
8	Забезпечення особистої безпеки при наданні домедичної допомоги під час ДТП	2
Всього		42

11. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ РОБІТ – не передбачено

12. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ – не передбачено

13. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА - не передбачено

14. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

При оцінюванні студентів надається перевага стандартизованим методам контролю:

- тестування (усне, письмове, комп'ютерне);
- структуровані письмові роботи;
- структурований контроль практичних навичок;
- контроль виконання практичної роботи;
- усне опитування;
- усна співбесіда.

Форми контролю:

Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок.

Форми поточного контролю:

Теоретичні знання – тестові завдання, комп'ютерне тестування, індивідуальне опитування, співбесіда, письмові роботи.

Практичні навички та уміння – самостійне виконання індивідуальних завдань та вміння робити висновки, уміння самостійно виконувати окремі операції, написання схем та алгоритмів. Підсумковий контроль здійснюється на основі теоретичних знань, практичних навичок та умінь.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Студенту за кожний етап практичного заняття (вхідний рівень знань, практична частина, теоретична частина, вихідний рівень знань) виставляється оцінка за 12-бальною шкалою. Потім виводиться середнє арифметичне значення чотирьох оцінок.

У журналі обліку успішності студентів з дисципліни виставляється одна оцінка у дванадцятибальній рейтинговій шкалі, яка є узагальненою оцінкою за практичне заняття в цілому.

Контроль вхідного рівня знань проводиться за методикою, затвердженою на методичному засіданні кафедри.

Під час практичної частини під контролем викладача студенти виконують практичні завдання на манекенах або ж на студентах-волонтерах. За цей етап студент може набрати максимум 12 балів.

Під час теоретичної частини викладач проводить опитування студентів відповідно до теми заняття, пояснює складні та незрозумілі питання, надає інформацію щодо сучасних досягнень науки і техніки та перспективного розвитку даного напрямку.

За цей етап студент може набрати максимум 12 балів.

Контроль вихідного рівня знань проводиться за методикою, затвердженою на методичному засіданні кафедри.

1. Студенти отримують тестові контролі на 12 питань і виконують їх протягом 15хв.

За цей етап студент може набрати максимум 12 балів.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ПО ЗАВЕРШЕННЮ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих його завершальних етапах або на певному рівні вищої освіти.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію студента.

Семестровий контроль з дисципліни «**ЕКСТРЕМАЛЬНА МЕДИЦИНА**» проводиться у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою і в терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських заняттях.

Семестровий залік не передбачає обов'язкову присутність студентів.

Студент вважається допущеним до семестрового контролю (заліку) з дисципліни «**ЕКСТРЕМАЛЬНА МЕДИЦИНА**», якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни.

Заліки складаються після закінчення читання лекцій та проведення практичних (семінарських) занять до початку екзаменаційної сесії.

Оцінка дисципліни, формою підсумкового контролю яких є (залік), базується на результатах оцінювання поточної діяльності та виражається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність бал не менше 120 балів.

Для проведення ранжування і виставлення оцінки ECTS середній бал поточної успішності з дисципліни конвертується з 12-бальної у 200-бальну шкалу. Ранжування в системі «Контингент» відбувається у 200-бальній шкалі.

Таблиця переведення 12-бальної рейтингової шкали у 200-бальну шкалу при формі підсумкового контролю **залік (зараховано):**

12- бальна	200- бальна	12- бальна	200- бальна
---------------	----------------	---------------	----------------

4	116	8,5	163
4,1	117	8,6	164
4,2	118	8,7	165
4,3	119	8,8	166
4,4	120	8,9	167
4,5	121	9	168
4,6	122	9,1	169
4,7	123	9,2	170
4,8	124	9,3	171
4,9	125	9,4	172
5	126	9,5	173
5,1	127	9,6	174
5,2	128	9,7	175
5,3	129	9,8	176
5,4	130	9,9	177
5,5	131	10	179
5,6	132	10,1	180
5,7	133	10,2	181
5,8	134	10,3	182
5,9	135	10,4	183
6	137	10,5	184
6,1	138	10,6	185
6,2	139	10,7	186
6,3	140	10,8	187
6,4	141	10,9	188
6,5	142	11	189
6,6	143	11,1	190
6,7	144	11,2	191
6,8	145	11,3	192
6,9	146	11,4	193
7	147	11,5	194
7,1	148	11,6	195
7,2	149	11,7	196
7,3	150	11,8	197
7,4	151	11,9	198
7,5	152	12	200
7,6	153		
7,7	154		
7,8	155		
7,9	156		
8	158		
8,1	159		
8,2	160		
8,3	161		
8,4	162		

Схвалено на засіданні кафедри медицини катастроф та військової медицини
„ 21 ” 06 2016 року, протокол № 13

Завідувач кафедри, професор

А.А.Гудима

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів

ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Оцінювання поточної успішності проводиться за дванадцятибальною рейтинговою шкалою.

Оцінка за практичне заняття вважається позитивною, якщо вона становить 4,0 і більше балів. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені методичною вказівкою для студентів при вивченні теми практичного (семінарського) заняття.

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу, не виконав практичної роботи.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань, виявляє незнання змісту виконання практичної роботи.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, виконав практичну роботу, частково.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання, фрагментарно виконав практичну роботу.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, виконав практичне завдання не до кінця.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та термінів, нечітко формулює висновки, орієнтується в методиці виконання практичної роботи, виконав її не в повному обсязі.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення топографічних понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час виконання практичної роботи.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення топографічних понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення, самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть матеріалу заняття; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки, оформив матеріал практичного заняття.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та

	системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст термінів і понять, самостійно та правильно виконав практичну роботу, без помилок оформив матеріал практичного заняття. Зміг чітко і аргументовано захистити свою практичну роботу у викладача.

Схвалено на засіданні кафедри медицини катастроф та військової медицини
„21” 06 2016 року, протокол № 13

Завідувач кафедри, професор

А.А.Гудима

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
0	Виставляється, коли студент виявляє повне незнання змісту виконання роботи.
1 - 3	Виставляється, коли студент частково виявляє знання змісту виконання роботи.
4 - 6	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується у методиці виконання роботи, виконав її в неповному обсязі, допускаючи грубі помилки під час проведення практичної роботи.
7 - 9	Виставляється студенту, коли він самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10 - 12	Виставляється, коли студент самостійно, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу, правильно застосовуючи терміни та поняття.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення понять недостатні.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та термінів, нечітко формулює висновки.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть матеріалу даного заняття; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента.

12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст термінів і понять.
-----------	---

Схвалено на засіданні кафедри медицини катастроф та військової медицини
„21” 06 2016 року, протокол № 13

Завідувач кафедри, професор

А.А.Гудима

15. Перелік навчально-методичної літератури

БАЗОВА (ОСНОВНА):

1. Матеріали підготовки до практичного заняття.
2. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
3. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я”, 1992 (ст.37).
4. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р. № 5081-VI.
5. Основи виживання: заходи, що забезпечують життєдіяльність в умовах автономного існування при надзвичайних ситуаціях. Навчальний посібник. ІДУЦЗ УЦЗУ, УНПЦЕМД та МК МОЗ України. Національна медична академія післядипломної освіти ім.П.Л.Шупика. [Гур’єв С.О., Миронець С.М., Роцін Г.Г., Іскра Н.І., Кузьмін В.Ю., Падалка В.М., Терент’єва А.В., Мазуренко О.В., Олексенко І.І.]– К.: 2009 – 209 с.
6. Електронна версія Стандарту підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2) – <http://www.medsanbat.info/standart-pidgotovki-i-st-3-vidannya-2-pidgotovka-viyskovosluzhbovtstva-z-taktichnoyi-meditsini/> (назва з екрану).
7. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О.Крилюк, В.Д.Юрченко, А.А.Гудима та ін. - К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. - 84с.

ДОПОМІЖНА:

1. Військово-медична підготовка / Під редакцією Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.
2. Чепкий Л.П. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія. К: «Вища школа», 2004. р. ст. 99 – 142.
3. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2). К: «МП Леся», 2015. – 148 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Веб-сторінка університету > Інтранет > Moodle > Матеріали для підготовки до практичних занять > Кафедра медицини катастроф і військової медицини > Фармацевтичний факультет > Цивільний захист.